

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Департамент охорони здоров'я Полтавської облдержадміністрації

МАТЕРІАЛИ

III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Медична реабілітація в Україні: сучасний стан та напрями розвитку,
проблеми та перспективи»

8 вересня 2023 року

ПОЛТАВА

2023

УДК 615.8+616-08-039.76](477)(063)

**Редакційна колегія: Ждан В. М., Лисак В. П., Голованова І. А.,
Ляхова Н.О., Краснова О. І., Белікова І. В.**

«Медична реабілітація в Україні: сучасний стан та напрями розвитку, проблеми та перспективи»: Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю. (2023; Полтава).

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Медична реабілітація в Україні: сучасний стан та напрями розвитку, проблеми та перспективи», 8 вересня 2023 року. [Текст] / ПДМУ; [ред.кол.: В. М. Ждан, В. П., Лисак, І. А., Голованова та ін.]. – Полтава, 2023. – 165 с.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Медична реабілітація в Україні: сучасний стан та напрями розвитку, проблеми та перспективи» містять в собі наукові праці з питань організаційних, правових, клінічних аспектів медичної реабілітації в Україні фахівцями різних спеціальностей, питанням медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців та правоохоронців, постраждалих внаслідок бойових дій, оптимізації роботи реабілітаційних закладів під час військової агресії РФ та в мирний час.

УДК 615.8+616-08-039.76](477)(063)

©Полтавський державний медичний університет, 2023

зупинки носової кровотечі. Після видалення носових тампонів носове дихання відновлюється поступово.

Щоб не виникла повторна носова кровотеча хворому не рекомендується в перший час вживати дуже гарячу або холодну їжу, зменшити фізичне навантаження.

Перші два-три дні не рекомендується наклоняти голову вниз, не спати на животі або на боці.

В післяопераційному періоді санацію, очищення від кірок і ексудату порожнини носа та верхньощелепної пазухи проводить хірург-отоларинголог. Хворому призначається антибактеріальна терапія. Проводяться процедури зволоження слизової оболонки носа та верхньощелепної пазухи

Протягом тижня в ділянці верхньощелепної пазухи може бути присутній набряк, іноді хворі скаржаться на тимчасове оніміння зубів з боку оперованої пазухи. Процес заживлення та відновлення слизових оболонок, кісткових відламків та м'яких тканин обличчя потребує часу. В період реабілітації проводиться фізіотерапевтичне лікування, яке включає в себе такі процедури як інгаляції, ультрависокочастотна терапія (УВЧ), лікування гелій-неоновим лазером та інші. Розроблюється спеціальний режим дня та дієта для скорішого відновлення організму після операції.

Реабілітація після таких операцій повинна обов'язково проходити під контролем лікаря. Тільки спеціаліст зможе призначити правильне лікування, яке буде сприяти скорішому відновленню і контролювати процес загоювання тканин.

Реабілітація в домашніх умовах може призвести до розвитку ускладнень.

РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗС УКРАЇНИ

Чубренко К. С.

Херсонський державний університет, Херсон, Україна

Розглянуто проблеми державного регулювання реабілітації військовослужбовців ЗС України.

В умовах збройних конфліктів в першу чергу потребують медичній реабілітації військовослужбовці ЗСУ, які були поранені та хворі в період військової служби, які знаходяться у шпиталях. Після повернення до мирного життя вони переживають інші стреси, пов'язані з труднощами в спілкуванні, соціальною адаптацією, професійною самореалізацією, тощо.

На сьогоднішній день реабілітаційна діяльність є пріоритетною при веденні бойових дій в умовах гібридної війни, яка вимагає від фахівців медичних та державних служб більш чіткого регулювання реабілітації та соціалізації.

Ключові слова: реабілітація, військовослужбовці, державне регулювання.

Вступ. Відомо, що у ході збройних конфліктів медична реабілітація відіграє істотну роль у відновленні боєздатності військовослужбовців. Медична реабілітація дозволяє значно знизити частоту ускладнень у поранених, прискорити терміни одужання, зменшити частку військовослужбовців-інвалідів, суттєво зменшити прояви психосоматичних та поведінкових розладів.

Фізичну та реабілітаційну медицину застосовують в комплексі реабілітаційних заходів, що передбачає профілактику, медичну діагностику, лікування та управління реабілітацією осіб усіх вікових груп зі станами здоров'я, що призводять до обмежень повсякденного функціонування, обмежень життєдіяльності, та приділяє особливу увагу порушенням і обмеженням активності особи з метою сприяння її фізичному і когнітивному функціонуванню [Закон України 3.12.2020р.№1053-IX].

Основними принципами державної політики щодо реабілітації у сфері охорони здоров'я повинно бути прозорість, ефективний розподіл повноважень та відповідальності між органами державної влади, якість та

доступність реабілітаційної, психологічної та соціальної допомоги, сприяння поверненню людини до ведення самостійного способу життя.

Мета. Актуальною проблемою з приводу агресії зі сторони Російської Федерації на сьогоднішній день залишається аналіз структури програм медичної реабілітації військовослужбовців, з порушеннями різних систем організму, з вивчення частоти застосування різних технологій в реабілітаційній медицині, та санаторно-курортного лікування з метою виявлення ступеня реалізації персоналізованого підходу до призначення лікувальних фізичних факторів та фізичних вправ військовослужбовцям, яким потрібно проходити медичну реабілітацію у військових санаторно-курортних організаціях.

Держава забезпечує осіб, які потребують реабілітації, допоміжними засобами реабілітації відповідно до індивідуального реабілітаційного плану в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. зв'язку з агресією зі сторони Російської Федерації з'явилось багато окупованих територій України, та важко поранених військовослужбовців ЗСУ, тому залишається актуальна проблема санаторно-курортної реабілітації.

Україна як європейська держава здійснює відкриту зовнішню політику, і прагне рівноправного взаємовигідного співробітництва з усіма зацікавленими партнерами, виходячи передусім із необхідності гарантування безпеки, суверенітету та захисту територіальної цілісності.

Для забезпечення реабілітації у сфері охорони здоров'я держава сприяє встановленню професійних та наукових контактів фахівців з реабілітації, надавачів психологічних послуг, обміну прогресивними методами і технологіями, експорту та імпорту засобів реабілітації, розвиває і підтримує всі форми міжнародного співробітництва, що не суперечать міжнародному праву і законодавству України.

Висновок. Долучення міжнародних благодійних організацій сприятиме розвитку реформ в реабілітації військовослужбовців ЗСУ, які відкриватимуть нові курортно-санаторні реабілітаційні центри та надаватимуть людям

послуги з соціальної, психологічної, фізичної, медичної, фізкультурно-спортивної реабілітації, та медичного спостереження.

АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК МЕТОД ЛІКУВАННЯ ДІТЕЙ ІЗ ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ

Шевчук Марина

Херсонський державний університет, Херсон, Україна

Анотація. Проаналізовано актуальність проблеми посттравматичного стресового розладу у дітей, доцільність та ефективність застосування арт-терапії у лікуванні дітей з посттравматичним стресовим розладом.

Ключові слова: посттравматичний стресовий розлад, психотравма, діти, бойові дії, арт-терапія.

Вступ. За період з 2014 по 2023 роки, світ став свідком низки бойових конфліктів, розв'язаних росією, на території України, які спричинили серйозні психологічні наслідки для українців, такі як посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), тривожні стани, депресія, розлади екстерналізації, суїцидальні думки. Найпоширенішим психологічним розладом є ПТСР, що являє собою важкий психічний стан, який виникає внаслідок одиничної чи багаторазової повторюваної психотравмуючої події (бойові дії, насильство та жорстокість, важка фізична травма, загроза життю, втрата близьких).

Найбільш вразливими серед всіх вікових категорій є діти. Існує думка, що дитячий мозок є досить гнучким і витривалим до стресів, що дитина до кінця не розуміє ситуацію, яка з нею трапилась у силу свого віку та досвіду, та вона хибна. За рахунок несформованої психіки та механізмів психологічного захисту, діти особливо гостро переживають будь-яку травмуючу подію.

Загальні симптоми ПТСР у дітей такі: до 12 років порушення сну (часті нічні кошмари, які повторюються, безсоння) та апетиту, уваги та пам'яті, зниження чи уникання соціальної активності, замкненість, пригнічений настрій, плаксивість, агресивність, тривожність, травмуюча подія може проявлятися у малюнках чи грі, рекурентні спогади, гіпервігядливість,

<i>Пашков В. М.</i> Право на реабілітацію в ФРН: законодавчі новели.....	115
<i>Петрук Л.Г., Богданов К.Г., Богданов В.К., Петрук Л.О.</i> Отоларингологічні питання медичної реабілітації військових з мінно-вибуховою травмою.....	118
<i>Полторапавлов В.А., Коваль Т.І., Прийменко Н.О.</i> Реабілітація військовослужбовців хворих на COVID-19.....	120
<i>Пухлік С.М. Саленко Л.Ю., Ценколенко О.В.</i> Реабілітація пацієнтів із втратою нюху після ларингектомії.....	125
<i>Ромашко М.В., Горошко В.І.</i> Роль технологій у медичній реабілітації: досвід західних країн та перспективи в Україні.....	128
<i>Скікевич М., Страшко Є., Волошина Л.</i> Комплексний підхід до лікування та обстеження пацієнтів з ПТСР у щелепно-лицевому відділенні.....	132
<i>Старчик Є. М., Виноградов О. О.</i> Медична реабілітація в Україні сучасний стан та напрями розвитку, проблеми та перспективи.....	136
<i>Стоянов О.М., Калашніков В.Й., Вастьянов Р.С., Мащенко С.С., Бакуменко І.К., Калашнікова І.В.</i> Застосування методу постізометричної релаксації в лікуванні пацієнтів з вестибулярною дисфункцією на тлі хронічної ішемії мозку.....	138
<i>Павло І. Ткаченко, Сергій О. Білоконь, Наталія М. Лохматова, Юлія В. Попело, Ольга Б. Доленко, Наталія М.Коротич.</i> Найближчі результати реабілітаційних заходів після загострення хронічного паренхіматозного паротиту у дітей.....	140
<i>Хайлов А. В., Коршенко В. О.</i> Розвиток емоційного інтелекту у медичних сестер під час навчання як профілактика раннього професійного вигорання.....	143
<i>Чернишева І.Е.</i> Реабілітація хворих після бойових травм носа та верхньощелепних пазух.....	147
<i>Чубренко К. С.</i> Роль державного регулювання реабілітації	

дійськовослужбовців ЗС України.....	148
<i>Шевчук Марина.</i> Арт-терапія як метод лікування дітей із посттравматичним стресовим розладом.....	151
<i>Шкаберіна В.С, Горошко В.І.</i> Немедикаментозні методи у лікуванні дитячого церебрального паралічу.....	153
<i>Шешукова О.В., Мосієнко А.С., Максименко А.І., Поліщук Т.В., Труфанова В.П., Казакова К.С., Бауман С.С.</i> Психологічна адаптація внутрішньо переміщених осіб дитячого віку на стоматологічному прийомі	157
<i>Olena Romashkina.</i> Some aspects of providing medical rehabilitation in health care institutions in Romania.....	159
<i>Shuper S. V., Shuper V. O., Shuper V. G.</i> The main components of complex rehabilitation process of combatants and ex-combatants at the present conditions in Ukraine	162
Зміст	165